

МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

16 (1014) ● 2019 йил 24 апрель, чоршанба ● Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz

Таҳририят — www.milliytiklanish.uz

1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚОЗОФИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ТҮҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 23 апрель куни Қозофистон Республикаси Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев билан телефон орқали мулоқот қилди.

Президентимиз Қозофистон раҳбарини жорий йил 9 июня куни ўтказилиши режалаштирилган навбатдан ташқари Қозофистон Республикаси Президенти сайловига номзод этиб илгари суриглан билан кутлади ва ушбу муҳим сиёсий тадбирнинг ўтказилишида муввафқият тилади.

Давлат раҳбарлари Қозофистон Прези-

денти Қосим-Жомарт Тоқаевнинг жорий йил 14-15 апрель кунлари Ўзбекистонга илк давлат ташрифи натижаларини юксак баҳоладилар.

Эришилган келишувларни ҳамда саноат, транспорт-коммуникация ва бошқа соҳаларда аниқ лойиҳаларни изчил амалга ошириш, шунингдек, таълим, соглиқни сақлаш, маданият ва туризм йўналишларida фаол ҳамкорликни давом эттириш муҳимлиги алоҳида қайд этилди.

Ўзбекистонда Қозофистон йилининг ишбильармонликка оид тадбирлар ва маданий-гуманитар алмашинувларга бой дастури қардosh

халқларимизнинг янада яқин бўлишига хизмат қилиши таъкидланди.

Қозофистон Президенти табрик ва самимий тилаклар учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдири.

Мулоқот сўнгидаги Ўзбекистон ва Қозофистон Президентлари кўп қиррали ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни стратегик шериллик, кўп асрлик дўстлик ва яхши қўшничилик ришталарига таянган ҳолда мамлакатларимиз ва халқларимиз манфаати йўлида янада мустаҳкамлаш борасида интилишлари қатъий эканини таъкидладилар.

ЎзА

МУҲИМ СИЁСИЙ ВОҚЕЛИК

Шу йилнинг априли мамлакатимиз тарихи саҳифасига муҳим сиёсий воқелик юз берган ой сифатида муҳрланади. Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Иннинг Ўзбекистонга давлат ташрифи натижалари, хусусан, Президентлар иккى давлат ўртасида алоҳида стратегик шериллик тўғрисида имзолаган қўшма Декларация фикримиз тасдиғидир.

Ўзбекистон ва Корея Республикаси ўртасида дипломатик алоҳалар ўрнатилганига гарчи 27 йил тўлган бўлса-да, лекин бу дўстлик ришталари жуда қадим даврга бориб тақалади. Самарқанднинг Афросиёб музейидаги деворий суратларда акс этирилган кореис элчилари ҳақидаги қадимий минаяторлар бунинг яқол тасдиғидир. Қолаверса, иккى халқнинг маданияти, менталитети бир-бирiga ниҳоятда яқин. Багрикенлик, меҳнаткашлик, ватанпарварлик, меҳр-оқибат, хайр-саҳоват, каттага хурмат, кичикка иззат каби азалий эзгу қадриятларимиз бир-бира муштарак. Бу эса мамлакатларимиз ўртасида барча соҳадаги ўзаро ҳамкорлик алоқалари тобора ривожланниб бораётганинг муҳим омилларидан биридир.

2-бет ➔

Ўқув-семинар

ОДАМЛАР ЭРТАГА ЭМАС, БУГУН ҲАМ ЯХШИ ЯШАМОГИ ЛОЗИМ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий кенгашида "ЎзМТДП тизимида жисмоний ва юридик шахслар мурожаатлари ҳамда "Ўйма-ўй" лойиҳаси доирасида аҳоли муаммолари билан ишлаш самарадорлигини оширишининг долзарб масалалари" мавзусида ўқув-семинар бўлиб ўтди. Иккى кун давом этган семинарда Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутатлари, ЎзМТДП Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгаши раислари, ҳудудий кенгашлар Ижроия кўймитаси девони жисмоний ва юридик шахслар билан ишлаш бўйича етакчи мутахассислари иштирок этди.

2-бет ➔

Фракция фаолияти

ҲИСОБ ПАЛАТАСИ ҲИСОБОТИ ЭШТИЛДИ

Олий Мажлис Қонунчиллик палатасидаги Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фракциясининг ўйнишида бўлиб ўтди.

Ўйнишида дастлаб Ҳисоб палатасининг 2018 йилинга фаолияти якунларига доир ҳисоботи тингланди.

— Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 22 августдаги "Бюджет маълумотларининг очиқлигини ва бюджет жараёнда фуқароларнинг фаол иштирокини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида" ги қарорида бюджет маълумотлар шаффоғлигини янада ошириш, маблағларнинг шаклланishi, сарфланиши устидан парламент ва жамоатчилик назоратини кучайтириш бўйича қатор вазифалар белгилаб берилган, — деди ўйнишини бошқарган партия Марказий кенгаши раиси, фракция раҳбари Сарвар Отамуратов.

2-бет ➔

Сиймоларимиз

ЖАҲОНГА ЮЗ ТУТГАН ҚОДИРИЙ!

Абдулла Қодирий асарларига дунё олимлари эътибори, қиёсий ўрганишлари ўзбек адабиёти намуналарининг жаҳон миқёсига чиқаётганидан дарақ беради. Ўтган XX асрда узоқ ва яқин хорижда қаисидир маънода "қодиришунослик" шаклланди. Улардаги талқинлар ўзбек олимлари фикрларига яқин туради: баъзилари маълумот характерида бўлса, айримларида ўзига хос индивидуал ёндашувлар мавжуд.

Германияда Рудольф Радлер мухарририлигига нашр этиб келинган кўп томлик "Kindlers Neues Lexikon"ининг 1990 йилда босилган 9-жилдидаги "Abdulla Kadyri. Otgan kunlar" деган иккى бетлик мақола ўрин олган.

6-бет ➔

/// Фракция фаолияти

ҲИСОБ ПАЛАТАСИ ҲИСОБОТИ ЭШИТИЛДИ

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

— Эндиликада Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг бюджет соҳасидаги ваколатлари доирасида давлат бюджетини шакллантириш ва ижро этиш юзасидан тақдим этиладиган хуносалари мажбурий тартибида эълон қилиб борилади.

Ҳисоботда қайд этилганидек, Ҳисоб палатаси томонидан 2018 йилда жойларга чиқиб 234 минг 514 юридик шахс ва 1,7 миллион нафар жисмоний шахс, яни солик тўловчилар фаолияти таҳлил қилинганда давлат бюджетига кўшичма 4 721,9 миллиард сўмлик даромад манбалари

аниклини. Бунинг натижасида 2018 йилда бюджетга режалаштирилган 9,1 трилион сўм ўрнига 9,8 трилион сўм тушум (107,1%) тушишига эришилган.

Шунингдек, олий даражадаги ташрифлар давомида имзоланган хужжатлар бўйича 121,5 миллиард доллар қийматдаги 3 минг 148 келишув таъдирлар ижроси юзасидан назорат ўрнатилди. Бевосита 14 миллиард доллар қийматдаги 257 инвестиция келишувини жадаллаштириш чораси кўрилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳудудларга ташрифи давомида берган топшириклари ижросини таъминлаш ва уларни молиялаштириш ҳолатига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, ҳисоботга кўра масъул вазирик ва идоралар билан биргалиқда жойларга чиқиб ўрганишлар ўтказилди, 853 муаммоли масала бўйича 264,5 миллиард сўм, 52,1 миллион доллар ва 3,6 миллион европик маблағлар жалб қилинишига амалий ёрдам кўрсатилди.

— Ҳисоб палатасининг ўтган йилдаги фаолияти Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, давлат бюджети шаклланниши ва даромадларини кўпайтириш захираларини аниқлаш, сафарбар қиши, олий даражадаги ташрифлар давомида имзоланган хужжатлар, шунингдек, стратегик аҳамиятига эга инвестиция лойиҳалари ижросини таъминлашга қаратилди, — деди фракция аъзоси Абдурашид Тўхтабоев. — ЎзМТДП фракцияси Ҳисоб палатаси 2019 йил учун қабул қилинган

давлат бюджетидан Ўзбекистон ҳалқининг умуммиллий қадрияти бўлмиш маданий мерос объектларини асрбайлаш ҳамда инфратизимлами ривожлантириш тизимини тақомиллаштиришга ажратиладиган маблағларни оқилона сарфланиши устидан назоратни янада кучайтириш лозим, деб ҳисоблади.

Йигилишда Қонунчилик палатаси мажлиси мухокамасига киритилган "Фуқаролар соглигини сақлаш тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимча киритиш ҳақида" ги қонун лойиҳаси ҳам мухокама қилинди.

— Маълумотларга қараганда, ўлқамизда бундан саккиз минг йил аввал ҳам дорихоналар фаолият кўрсатган. Бу эса ҳалқимизнинг қадидан табиблар хизматидан кенг фойдаланиб келганидан далаот беради, — деди фракция аъзоси Дилфуз Жалилова. — Бугун замонавий тибиёт ривожланган бир даврда ҳам одамларнинг табиблар хизматидан фойдаланишига бўлган эҳтиёжи ортиб боряпти. Бу эса ушбу соҳани мебърий хужжатлар билан тартибга солиши заруратини тудирияти. "Фуқаролар соглигини сақлаш тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси қонунига айни шу мақсадда ўзгартиш ва қўшимчалар киритилмоқда. Ушбу қонун лойиҳаси фракцияни аззолнадиган қизғин мухокама қилинди, катар тақлифлар билдирилди.

Йигилишда бошқа қонун лойиҳалари ҳам мухокама қилинди ва қўриб чиқилган масалалар юзасидан фракциянинг тегиши қарорлари қабул қилинди.

Р.МАҲМУДОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

ОДАМЛАР ЭРТАГА ЭМАС, БУГУН ҲАМ ЯХШИ ЯШАМОФИ ЛОЗИМ

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Ўқув-семинарда ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари Сарвар Отамуратов мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётida бўлгани каби, ҳалқимиз тумушидан ҳам ҳар куни ижобий ўзгаришлар, янгилинишлар рўй берадиганини, давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев ташабуси билан ташкил қилинган — Ҳалқ қабулхоналари одамлар билан очик-ошора мuloқot қилиш, фуқароларнинг муаммолари, таклиф ва мулоҳазаларини яқиндан ўрганиш, аниқланган камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирларини белгилашда мухим аҳамиятга эга.

— Мамлакатимизда жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини кўриб чиқилишига эътибор кундан-кун ортиб боряпти. Бу, ўз навбатида, барча давлат ва надавлат ташкилот, маҳаллий давлат оқимиюти, бошқаруви органлари субъектлари зимиасига оқсан масъулнинг юломақода. Қабул қилинаётган қонун хужжатларидан кўзланган асосий мақсад аҳоли билан тўғридан-тўғри мулокотни ташкил этиш, жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳукук, ёрниликлари ҳамда қонуний мағнайатларни тўлақонли ҳимоя қилишидир. 2018 йилда ЎзМТДП ҳудудий ташкилотлари фаолияти нисбатан фаоллашган бўлса-да, лекин бугунги кун талаб ва тақлифларни инобатга оладиган бўйсак, куруқ тадбирлардан кўра, аниқ, вазифалардан келиб чиқиб, айниқса, партиянинг "Ўйма-уй" лойиҳаси доирасида аҳолининг муаммоли

масалаларини тизимили ўрганиш, таҳлил қилиш ва уларга ечим топиш борасида килдиган ишларимиз ҳали жуда кўп, — деди партия етакчиси.

Семинарда таъкидланганидек, ЎзМТДП Марказий кенгаши, ҳудудий ва маҳаллий кенгашларига жисмоний ва юридик шахслардан 2019 йилнинг 1-чорагида 2 минг 659 мурожаат келиб тушган. Ўндан 2 минг 601 таси ўрнатилган тартибида кўриб чиқиб, тегиши тушунишириш ва жавоб хати берилган. 58 мурожаат назоратда. Шунингдек, партия ҳудудий Кенгашларидан томонидан ташкил этилган 13 сайдер қабулда фуқаролар томонидан юздан ортик мурожаат ва тақлиф билдирилган. Уларнинг, 27 таси жойида ҳал этилган бўлса, 90 мурожаат юзасидан ўрганиш олиб борилиб, тушунишириш берилган. 76 мурожаат юзасидан тегишилиги бўйича ташкилотларга сўровлар иборирилди, ижроси назоратга олинган.

Ўтган давр мобайнида ЎзМТДП партия ташкилотларига келиб тушган мурожаатлар соҳалар кесимида таҳлил қилинганда уларнинг 523 таси бандлик, 418 таси ижтимоий ва соғликини сақлаш, 365 таси коммунал, 304 таси ўй жой ва ер масаласи, 257 таси банк кредити, 130 таси иш ҳақи, нафақа ва пенсия, 662 таси эса бошқа масалаларига тегишилиги аниқланди.

Таҳлиллар энг кўп мурожаат келиб тушган соҳаларда муаммолар кўплигини кўрсатмоқда. Фуқаролардан келиб тушган мурожаатларни вактида кўриб чиқиб, ҳал этилишида партия, фракция ва ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги партия гурухлари билан тизимили ҳамкорлик йўлга кўйилгани мухим аҳамият касб этэтири.

Азим СОЛИЕВ,
ЎзМТДП Самарқанд вилоятини кенгаши раиси
вазифасини бажарувчи:

— Ҳаёт давом этар өнглининг ҳам ортиб келиб ташкил қилинган ўзбекистонияни кечишини кучаявейради ва бу янгидан-янги муаммолар ҳамда талабларини пайдо бўлишига сабаб бўлади. Уларнинг ечими борасида ҳам ғоялар, тақлифлар түғливареди. Демак, жисмоний ва юридик шахслар мурожаатлари билан ишлаш тизимиши бирпаста ҳам тўхтатиб бўлмайди. Аксинча, ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтириб, ривожланган давлатларнинг бу борадаги бой тажрибаларини ҳаётимизга тезроқ тадбик килишимиз лозим.

Мамлакатимиз Президенти Шавкат Мирзиёев раҳбарлар, ҳалқ вакиллари билан бўлган барча учрашуви, видиоселектор Йиғилишиларида "Ҳалқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари ҳалқи ҳизмат қилиши керак" деган гапни бежиз кўп таълиматламайди. Чунки одамлар эртага эмас, бугун ҳам яшиши керак. Ўтгатган ҳар бир кунига рози бўлиб, шукрони қилиши лозим. Мадомики шундай экан, ЎзМТДП ҳам бу борда Президентимизга, меҳнаткаш ҳалқимизга яқин кўмакчи бўлиши зарур.

Вақтида ечимини топаётган мурожаатлар эса партияга нисбатан ҳалқ ишончининг ортишига сабаб бўлмоқда.

Семинарнинг биринчи кунида иштирокчилар "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалда қўллашнинг ўзига хос ҳизматлари", "Аҳолига давлат хизматларни кўрсатишнинг миллий тизими тўғрисида", "Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси 2019 йил учун қабул қилинган

мудири Зуфар Махмудов мемонларни кутиб олиб, бу ерда хизматчилар, мурожаатчилар учун яратилган кулалийклар, ахборот технологияларидан фойдаланиши имкониятлари ҳақида маълумотлар берди. ЎзМТДП фаоллари Ҳалқ қабулхонасида ташкил қилинган тиббий хизмат ва болалар хоналарида яратилган шарт-шароит билан танишиди.

Семинар иштирокчилари "Хончорбог" маҷалла фуқаролар йигинида фаолият кўрсатётган Олмазор тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича 14 маҷалла бирлаштирган 3-сектор штабида ҳам бўлдилик, Мехмонлар сектор фаолияти билан боғлиқ ўзларини қизиқтирган саволларига жавоб олди.

Жумладан, аҳоли билан тўғридан-тўғри мулокот ташкил этиш, уларнинг ёрнилиги ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, фуқароларнинг мурожаат қилишга оид Конституциявий ҳукуқлари сўзсиз бажарилишини таъминлаш мақсадида барча давлат ва надавлат идоралар, таълим мусассаларни, ташкил ҳамда корхоналарда "ишонч телефони" ташкил қилинган. Жисмоний ва юридик шахслардан ташеётган мурожаатларни марказлашган ҳолда қабул қилиш мақсадида эса "Call center"лар фаолият кўрсатмоқда.

Ўқув-семинар қатнашчилари Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида ҳам бўлиб, бу ерда ташкил қилинган "Call center" фаолияти билан танишиди.

Ўқув-семинарда иштирок этиган партия ҳудудий кенгаш раисларининг тадбирдан олган таасуротлари билан қизиқидик.

Ражаббий РЎЗИМЕТОВ,
ЎзМТДП Хоразм вилоятини кенгаши раиси:

— Сўнгига йилларда аҳолининг ҳукуқий онги ва маданиятини юксалтириш, фуқароларнинг бу борадаги саводхонлигини ошириш бўйича ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Бунинг натижасини нафақат Хоразм вилояти Ҳалқ қабулхоналигига, балки ЎзМТДП ҳудудий кенгашларига келаётган мурожаатлардан ҳам кўриш мумкин. Илгари одамлар кўпроқ шахслар манфаатларини кўзлаб мурожаат килган бўйсак, энди туман, вилоят, ҳатто давлат аҳамиятига молик масалалар ечими бўйича ҳам тақлифлар билдирилмоқда. Бу ҳам одамларнинг ҳукуқий билими ошиб бораётганинг бир исботидир.

ЎзМТДП Марказий кенгаши томонидан жисмоний ва юридик шахслар мурожаатлари ҳамда "Ўйма-уй" лойиҳаси доирасида аҳоли муаммолари билан ишлаш саҳнини ошириш бўйича ўтказилган ўқув-семинар эртагида дастуриламал бўлди дейиши мумкин. Семинарга бевосита ҳудудий кенгашлар Икроя қўмитаси девони жисмоний ва юридик шахслар билан ишлаш бўйича етакчи мутахассисларнинг тақлиф килингани эса бу борадаги ишларнинг амалий натижаси таъминланади.

Равшан МАҲМУДОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

/// Муносабат

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Икки давлат ўртасида имзоланган 170 га яқин ҳужжат ўзаро ҳамкорликнинг мустаҳкам ҳукуқий асосини яратди. Айни вақтда юртимизда кореялик инвесторлар иштироқида 660 га яқин корхона фаолият кўрсатилти. Иқтисодитимизга жалб этилган тўғридан-тўғри кореис инвестициялари ҳажми 7 миллиард доллардан ошиди. Корея компаниялари асосан нефть-газ, кончилик, машинасозлик, электротехника, тўқимачилик, логистика, туризм каби соҳаларда фаолият кўрсатмоқда.

Президентимизнинг 2017 йил 22-25 ноябрь кунлари Корея Республикаси қўлган давлат ташрифи ўзаро ҳамкорликни янги босқичга кўтарди. Ташриф мобайнида 20 дан ортиқ

МУҲИМ СИЁСИЙ ВОҚЕЛИК

битим, шунингдек, савдо-иқтисодий, инвестицийий, молиявий, технологик ва бошқа соҳаларда умумий қиймати 10 миллиард доллардан ортиқ бўлган 64 ҳужжат имзоланган ўзаро.

Корея Республикаси раҳбарининг мамлакатимизга қўлган жавоб ташрифи чоғида бўлиб ўтган олий даражадаги музокараларда умумий қиймати 12 миллиард доллардан зиёд бўлган мухим келишувларга эришилди.

2017 йилда давлатларо ўзаро таъс

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Бугунгү кунда энергетик ичимликтар таркиби турли кимёвий моддалар күшили, унинг турлари ҳам тобора күпайиб бормоқда. Мазкур ичимликкниң инсон соғлиги учун қандай таъсир этиши ҳақибет соҳасидаги халқаро мусассалар (шунингдек, мамлакатимизда ҳам) ўз мусассабини билдиран. Жумладан, 2014 йилнинг 6-7 ноябрь кунлари Австралияниң Deakin Университетида таркибида кўп миқдорда кофен маддаси бўлган энергетик ичимликларни ичиш, унинг болалар ва ўсмирлар саломатига салбий таъсири масалаларини халқаро миқёса ўрганишга багишланган биринчи халқаро конференция ўтказилган. Конференция иштирокчилари — олимлар, соғлиқни

жисмоний ва ақлий ишлаш қобилиятини кучайтирувчи, таркибида кувватни оширувчи кимёвий моддаларни ўз ичига олган алкоголисиз ичимликлар — энергетик ичимликлар ҳисобланади.

Мазкур қонуннинг 14-моддасига ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга энергетик ичимликларни реализация қилишини таъкидлаш хусусида мөъбер киритилди. Маъмур жавобгарлик тўғрисидаги Кодексининг 164-моддасига мазкур талаб бажарилмаган ҳолатда, фуқароларга энг кам иш ҳақибетин беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда, мансабдор шахсларга эса етти бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солиш билан боғлиқ мөъбер қўшимча сифатида киритилди.

Қонун лойиҳасида энергетик ичимликларни реклама килишида ҳам бир қатор чекловлар ўрнатилиди. Жумладан, "Реклама тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси

ЭНЕРГЕТИК ИЧИМЛИКЛАРНИ СОТИШ ВА РЕКЛАМА ҚИЛИШ ТАРИБГА СОЛИНАДИ

сақлаш" соҳаси вакиллари ва vog'я яшмаганлар билан ишлаш бўйича масъул ходимлар хуласасига кўра, энергетик ичимликларни доимий равишда истеъмол қилиш вояга етмаганларда юрак хуружи, ваҳима, кўриш қобилиятининг сусайши, ақлий нуқсонлар юзага келиши.

Шу боис Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаоллари мамлакатимиз бозорларига шиддат билан кириб келган энергетик ичимликлар савдоси ахволи ва бу борада қабул қилинган қонунларни ўрганишини режалаштириди. Хусусан, партияниң "Ешлар қаноти" фаоллари пойтахтизмас ва вилоятлардаги йирик савдо марказлари ҳамда таълим мусассаларидан кувват берувчи ичимликларни ичиш бўйича ўрганишлар ўтказган бўлса, қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари esa миллий қонунчилек ворижий қонунчиллик талабларини таъкид килиди.

Ўрганишлар давомида бундай ичимликларни, асосан, ёшлар истеъмол киляёттани, ёнг ачинарлиси, улар орасида ўқувчиларнинг сони ортиб бораёттани анижланди. Натижалар кувват берувчи ичимликларни татиб кўрган ўқувчилар 60 фози ва уни "шунчак қизиқиш учун" ичиб кўрганлар сони 35 фозини ташкил этишини кўрсатди. Миллий қонунчилигимизда эса, энергетик ичимликлар умумий газланган ичимликлар тоифасига кирилатилингни, вояга етмаган шахсларга салбий таъсири бўлса-да, уларнинг реализация қилиниши юзасидан ҳеч қандай чекловлар мавжуд эмаслиги анижланди. Ваҳоланкан, кўпинг ривожланган мамлакатларда энергетик ичимликтарни вояга етмаган шахсларга реализация қилиниши юзасидан турли таъкидлар анча олдин киритилган.

Ўтказилган ўрганиш ва таъхиллар натижасида, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг Олий Мажлис қонунчилек палатасидаги фракцияси бир гурӯҳ аъзолари томонидан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига кўшишча ва ўзгартышлар киритиш тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси ишлаб чиқиди. Қонун лойиҳасида энергетик ичимликларга таъриф берилди ва бундай ичимликларни вояга етмаган шахсларга реализация қилиш таъкидлари, реклами тартибга солинди ҳамда қонун иккиси таъминланмагани учун жавобгарлик бегиланди.

"Озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида" ги қонуннинг 2-моддасида берилган таърифга мувофиқ рўйхати ва миқдорини Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан белgilanadi, организмнинг

қонуни 221-мода билан тўлдирилиб, унга энергетик ичимликлар рекламасида уларни ҳаддан зиёд истеъмол қилишининг зарари тўғрисида огоҳлантириш, бундай ичимликларни истеъмол қилиш таъсия этилмайдиган шахслар ҳақидаги ахборот мавжуд бўлиши кераклиги, энергетик ичимликлар реклами мусассаларни истеъмол қилиш жараёнларни намоиш этаслиги, ушбу жараёнлар истеъмолчиларнинг ижтимоий ва спорта оид меваффақиятга эришиши ёки жисмоний ҳамда руҳий ҳолати яхшиланни учун мухим аҳамиятга эга, деган таассусотин юзага келтирмаслиги юзасидан меъберлар киритилди.

Қонун билан, соат 7-00 дан 22-00 га қадар энергетик ичимликларни телевидение ва радио орқали reklama қилиш, reklama қилиш мақсадида энергетик ичимликлар наомуналарини ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар орасида текин тартиби, шунингдек, энергетик ичимликларнинг номи, товар белгиси ёки тасвиридан фойдаланиб асосан ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар учун мўлжалланган тадбирларга ҳомийлик қилиш ҳамда таъкидланади.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар орасида энергетик ичимликларнинг номи, товар белгиси ёки тасвири туширилган товарлар (футболлар, биш киймал, ўйнилар ва шу қабиларни тартиби, жумладан, сотиши, баллар ва ўсмирлар учун мўлжалланган босма нашрлар, шунингдек, тиббиёт, спорт ва таълим мусассаларидан энергетик ичимликларни reklama қилиш таъкидланди.

Маълумки, инсон жисмонан соғлом бўлгандагина тўғри фикр юртиши, бажарётган иши самарасини кўра билиши мумкин. Нече минг йиллар аввал ота-бобалариз айтган "Соф танда — соғлом ақл" деган пурмашно сўзлар ҳозирги кунда ҳам аҳамиятини йўқотмаган. Бу ўринда эса тўғри оқатланни ниҳоятда мухим. Кучга кирган мазкур қонуннинг амалда ихро этилиши ёш авлоднинг соғлом бўлиб vog'я етшида бекеъи хисса бўлиб қўшилиши шубҳасиз. Зоро, келажак авлодни химоя қилиш учун кўйилган ҳар бир қадам мамлакат тараққиётининг асоси хисобланади.

**Шуҳрат ТУХТАБОЕВ,
ЎзМТДП
фракцияси
аъзоли**

тўғри фикр юртиши, бажарётган иши самарасини кўра билиши мумкин. Нече минг йиллар аввал ота-бобалариз айтган "Соф танда — соғлом ақл" деган пурмашно сўзлар ҳозирги кунда ҳам аҳамиятини йўқотмаган. Бу ўринда эса тўғри оқатланни ниҳоятда мухим. Кучга кирган мазкур қонуннинг амалда ихро этилиши ёш авлоднинг соғлом бўлиб vog'я етшида бекеъи хисса бўлиб қўшилиши шубҳасиз. Зоро, келажак авлодни химоя қилиш учун кўйилган ҳар бир қадам мамлакат тараққиётининг асоси хисобланади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамаддуни, маданият ва маърифат тараққиётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини мухофаза қилиш, имий ўрганиши, улардан оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Чунки партия Сайловлод платформасига мавжуд маданий ёдгорликларни, Ўзбекистон шахарларининг тарихий киёфасини сақлаб колишида самарали чора-тадбирларни амалга ошириш, тарихий жойлар, мемориий ёдгорликларни бутун инсоният учун қўимматли ошириши атикалар сифатида асрар-авайлаш ва қайта таъмилаш каби мақсад-ваҳидларни беleglantin.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан ҳисса қўшиб келган. Тарихий манбалар, археологик топилмалар бундан минг йиллар аввал ҳам бу ҳудудда ҳаёт, маданият, санъат гуллаб оқилона фойдаланиш ва юртимизнинг саёхлик салоҳиятини ошириш, соҳа фаолиятини ҳалкаро стандартлар даражасида тақомиллаштириш ва ривожлантириша мухим аҳамиятка касб этилоқда. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади. Тарихий ва маданий мерос обьектларини тикалаш, мамлакатимиз туристик салоҳиятини тақомиллаштиришга қаратилган амалий ишлар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаолиятида тақомиллаштиришга мухим ўрни тудади.

Оролбўй ҳалклари аззандан дунё тарихи, тамадduни, маданият ва маърифат тараққiётiga улкан

/// Эзгу қадам

ЎЗМТДП ФАОЛИ ТАШАББУСИ БИЛАН КУТУБХОНА ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Кутубхонага Президент совбаси — 1000 китоб жамланмаси топширилди

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси томонидан ўтказиб келинаётган "XXI аср аёли" республика кўрик-тандови ташаббускор аёлларни кўллаб-куватлаша, улар томонидан таклиф этилган ғоялар, шунингдек, партия сайловоли Платформасида хотин-қизлар масаласида белгиланган вазифаларни ҳаёта татбиқ этишида муҳим қадамлардан биро бўлди. Мазкур тандовининг ўтган йилги республика босқичида Сирдарё вилоятида иштирок этиган Гавҳар Ҳусанованинг таклифлари барчага бирдек манзур бўлиб, тандовнинг мутлоқ ғолибаси бўлган эди...

Айни кунда ЎЗМТДП Сайхунобод туман кенгаси "Аёллар қаноти"нинг фоалиятини оширишга ўтказиб келинаётган "XXI аср аёли" республика кўрик-тандови ташаббускор аёлларни кўллаб-куватлаша, улар томонидан таклиф этилган ғоялар, шунингдек, партия сайловоли Платформасида хотин-қизлар масаласида белгиланган вазифаларни ҳаёта татбиқ этишида муҳим қадамлардан биро бўлди. Мазкур тандовининг ўтган йилги республика босқичида Сирдарё вилоятида иштирок этиган Гавҳар Ҳусанованинг таклифлари барчага бирдек манзур бўлиб, тандовнинг мутлоқ ғолибаси бўлган эди...

ЎЗМТДП фоали Гавҳар Ҳусанова ўз бизнес лойиҳаси асосида оиласи тадбиркорликни йўлга кўйин мақсадида маҳалласидаги 8 сотих ер майдонидаги икки қаватдан иборат кутубхона, ўқув зали, мусика ва санъат мактаби филиали, савдо дўкони, компьютер хизмати ва ўйинлари, тикувчилик цехи, эрраклар сартарошонаси, гўзаллик салони ташкил қилиди. Натижада ўндан ортиқ янги иш ўрини яраттилди. Оиласи

ласи жамғармаси ҳисобидан 500 миллион ҳамда 900 миллион сўм банк кредити маблағи эвазига барпо этилган кутубхона ва хизмат кўрсатиш обьектлари маҳалла аҳолисининг маънавий озуқалиши ҳамда зарур хизматлардан фойдаланиши учун кулагида яратди.

Байрамона безатилган кутубхонанинг очилиш маросимида сўз олганлар вилоят аҳлини янги ва барча кулагида эга бўлган маънавиятни даргохи билан табриклиди. Аҳоли ўртасида китобхонлик маданиятини юксалтиришига давлат сиёсати даражасидаги ўзибор қаратилаётган айни пайтда ЎЗМТДП фоалининг ташаббуси билан бунёд этилган маънавият масакни сайхунободлик ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш йўлидаги эзгу қадам бўлгани таъкидидан.

**Наргиза НУРБОЕВА,
ЎЗМТДП Сирдарё вилоят кенгаси
етакчи мутахассиси**

ШАҲРИХОН ТАЖРИБАСИ ОММАЛАШАДИ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Андикон вилоят кенгаси томонидан Шаҳрихон туманида Президентимизнинг ёшлар маънавиятини юксалтириши, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб этиши ташаббусига асосан кўргазмали семинар ташкил қилинди. Унда партиянинг вилоят, туман ва шаҳар кенгаси фоаллари, депутатлар, туман ҳокимлиги ҳамда ҳалқ таълими соҳаси ходимлари, ёшлар иштирок этиди.

Семинар иши дастлаб Шаҳрихон туманинг Қалмоқ маҳалласида ўтказиб, ЎЗМТДП фоали Фаридонҳон Маматисакова ташкил этиган шаҳрихонга фоалиятни билан танишишдан бошланди. Семинарда партия вилоят кенгаси раиси Ҳамиджон Омонов давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган 5 мухим ташаббусини мазмун-мoxияти хусусида атрофичида тушунча бериб ўтди. Шунингдек, меҳмонлар худудда амалга оширилаётган ободонлаштириш ва бунёдкорлик ишлари билан танишишдилар.

...Оддий қишлоқ ўқитувчиси бўлса-да, республика ва ҳалқаро тандовларда мудафакиятли қатнашиб, соврини ўринларни ўзга киритган ЎЗМТДП фоали Фаридонҳон Маматисакова анчадан бўён ўзи истиқомат қиласидаги маҳалладан кутубхона ташкил қилинши кўнглига тугиб, ушбу жойни ҳакиқий зиёде масакнига айлантириши хоҳлаганди. Ва бу саъй-ҳаёрат иксиз кетмади. Ташкил қилинган ташаббусида сақлаш жойи ҳамда ихчамгина ўқув залидан иборат.

китоб совфа қилинши йўлга кўйди.

Фаридаҳон Маматисакова маънавиятимизнинг фоали тарғиботчи сифатида ўзининг амалий ишлари билан ҳар томонламида єтук, ватанпарвар ёшларни тарбиялашга салмоқли ҳисса қўшаётгани таъсинга сазовор...

Семинарда ЎЗМТДП Андикон вилоят кенгаси томонидан партия фоали Фаридонҳон Маматисакованинг ташаббуси билан ташкил этилган кутубхона фоалиятини вилоят миқёсига амалиётта татбиқ этиши ҳамда Шаҳрихон тажрибасини жойларда кенг оммалаштиришга бағишиланган кўргазмали семинарларни барча туманларда ташкил этиш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Шунингдек, семинар қатнашчилари ушбу маҳаллада ўтказиб, китоб ва гул шайдоси Одилжон Абдукаримов хонадонида бўлиб, томорқада истиштираётган турли хилдаги гул ва мевали кўчатлар парваршини кўздан кечириб, ўйда ташкил қилинган "оиласи ташаббуси" билан яқиндан танишишдилар.

Тадбир давомида партия фоаллари Шаҳрихон туманидаги Ахборот-ресурс марказига бадиий китоблар тўпламларини созга қилиди.

**Жаҳонгир СОДИҚЖОНОВ,
ЎЗМТДП Андикон вилоят кенгаси
етакчи мутахассиси**

/// Соғтанды — соғлом ақла

АҲОЛИ ТИББИЙ КЎРИКДАН ЎТДИ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Тошкент вилоят кенгаси ҳамда "Соғлом авлод учун" хукуматга қарашил бўлмаган ҳалқаро хайрия фонди Тошкент вилоят ҳудудий бўлими билан ҳамкорликда Паркент тумани Заркент қишлоғида жойлашган 15-умумтаълим мактабида аҳоли мурожаатлари асосида тиббий кўрик маънавий-маърифиي тадбир ташкил этилди.

Унда ЎЗМТДП Тошкент вилоят кенгаси "Аёллар қаноти" фоали, вилоят Соғлини сақлаш бошқармаси, Республика "Соғлом авлод учун" хукуматга қарашил бўлмаган ҳалқаро хайрия жамғармаси Тошкент вилоят ҳудудий бўлими ходимлари, санъаткорлари, туман тиббий бирлашмаси шифокорлари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Мазкур тиббий кўрикда қишлоғининг 300 нафардан ортиқ, аҳолиси шифокорлар кўригидан ўтди. Шунингдек, аҳолига бепул дори-дармонлар тарқатилди.

Тадбирда ЎЗМТДП Тошкент вилоят кенгаси томонидан ташкил этилган кўрикдан барча оила аъзомиси билан ўтди, — дейди Заркент қишлоғида истиқомат қилювчи фуқаро Шаҳноза Хотамова. — Якинда туғилган фарзандимни ҳам кўрсатиб, малакали мутахассислардан тегиши тавсия ва тушунча олдим. Оиласи мурожаатлари берилди. Партия томонидан ташкил этилган тиббий кўрик нафакат мени, қишлоғимизнинг барча аҳолисини мамнун этиди.

Аҳоли мурожаатлари юзасидан Паркент туманининг Заркент қишлоғида ташкил этилган мазкур тадбир ҳудуд аҳолисининг соғлигини мустаҳкамлаш, айниқса, аёллар, она ва болалар саломатлигини таъминлашда муҳим ўрин тутади.

**Вилойат ШОДИЕВА,
ЎЗМТДП Тошкент вилоят кенгаси
бош мутахассиси**

/// Сайловчилар нима дейди?

Маълумки, Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутатлари ҳар ой ўз сайлов округлариде бўлиб, аҳоли муммомлари, жойлардаги ижтимоий соҳа обьектлари фаолиятини ўрганишади. Мавжуд масалаларга жойда ечим топшига, фуқароларнинг мурожаатларини ҳал этишига ҳаракат қилаётади. Бу борада Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг парламент қўйи палатасидаги фракцияси азалиари ҳам мудайян саъй-ҳаракатларни амалга ошириб, самарали натижаларга эришишади, аҳоли вакилларини ўлантириётган масалаларни тегишилди таш-

ДЕПУТАТ КЎМАГИДА ФУҚАРОЛАР МУШКУЛИ ОСОН БЎЛАЁТИР

Район АТАНИЁЗОВА,
Бешта қишлоғи Карвак маҳалласи:

— Парламентдаги вакилимизнинг худуддаги ўрганишлари, аҳоли вакиллари билан юзма-юз мuloқоти кўйдан бери йўнилиб қолган масалаларга ечим тошида мухим омил бўлди. Фурсадтан фойдаланиб, депутатимизга 32-умумтаълим мактаби олдидан ўтубви йўл худудидаги ўқувчилар учун йўлакча барпо этиши ҳамда мактаб олдига огоҳлантирувчи йўл белгиси ўрнатилишида амалий ёрдам сўрадик. Чунки бу фарзандларимиз хаф滋生лиги ва эҳтиёткорлиги билан боғизади.

Халик вакили туман ҳокими ўринбосарига ушбу масала бўйича тавсияларини берди. Натижада мактаб олдига огоҳлантирувчи йўл белгиси ўрнатилишида, ўқувчилар учун йўлакча ҳам тез орада барпо этиладиган бўлди.

**Абдирим ХЎЖАМУРОДОВ,
Янгибозор қишлоғи Алоқали кўл маҳалласи:**

— Ойладаги кундалик ташвишлар билан бўлиб, ўз-жойимизнинг курилишини тўлиқ ижнайади. Бунинг учун кўшимча маблағ оптитирашга шароитимиз њеч тўғри келмаётган эди. шундайдар бир пайтда парламент аъзоси келиб аҳоли билан учрашувлар ўтказгани, фуқароларнинг фикр-мулоқазалари ва таклифларини ўрганини айни мудда бўлди. Ўзаро мuloқот чоғида битмай қолган ўйимизни таъмирлашда моддий ёрдам сўрадик.

Шарт-шароитимиз дёгўтат томонидан атрофича ўрганилгач, утум ҳокимлигига мурожаат қилиди. Ҳокимлик томонидан моддий ёрдам кўрсатилиб, ўйимизнинг битта хонаси пол қилиб берилди, эшик, ром ва ойналар ўрнатилиди. Очиғи, ўйдан бўён ўйлантириб келаётган масаланинг тез фурсатда ҳал бўлганидан бўшиларимизда зимишага олди. Бундан жуда хурсанд бўлдик. Вакилимиздан миннатдорманд.

**Ҳафиза РАЗОКОВА,
Карвак қишлоғи Fafur Ғулом
номидаги маҳалла:**

— Бугун юртимизда хотин-қизлар бандлигини таъминлаш, уларни тадбиркорлик, хунармандлик ва касаначилик соҳасига кенг жалб этиши, жамиятдаги фоалигини ошириш масалаларига устувор аҳамият қаратилмоқда. Бундай ўзибор эса аёлларимиз ва қизларимизнинг шихоатига шикоат қўшаётади. Мен ҳам ишлайдиган хотин-қизларга ҳавас билан қараб, уйда бўш ўтиргим келмади. Депутат билан учрашув чоғида ишланим борлигини айтиб, туман Ободонлаштириш бошқармасига ишга жойлашишади. Натижада ҳалқ вакилини бандликка берди. Ҳадоматлик томонидан моддий ёрдам кўрсатилиб, ўйимизнинг битта хонаси пол қилиб берилди, эшик, ром ва ойналар ўрнатилиди. Очиғи, ўйдан бўён ўйлантириб келаётган масаланинг тез фурсатда ҳал бўлганидан бўшиларимизда зимишага олди. Бундан жуда хурсанд бўлдик. Вакилимиздан миннатдорманд.

**Муҳтарама КОМИЛОВА,
"Milliy tiklanish" мухабири**

ФОТОАЙБНОМА

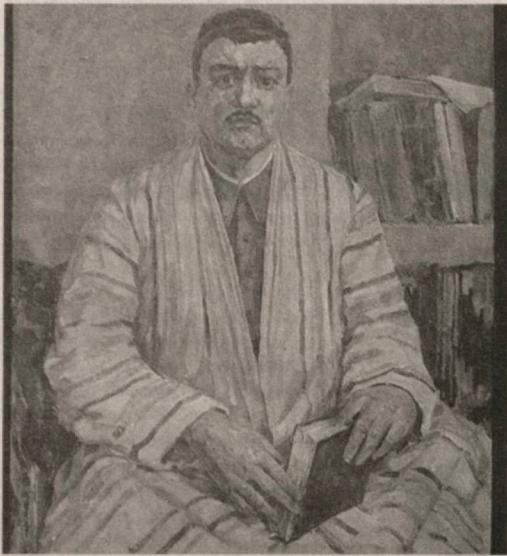
Суратлардаги ёзувларни ўқиб, ҳайрон қолаётгандиндирсиз. Унда шу бугун, айни кечакундузда, "Давлат тили ҳақида"ги қонун қабул қилинганига ҳарийб 30 йил бўлаётган кунлардаги ҳолат тасвирланган.

Соф ўзбек тилида гапиришни эплолмаётганимиз этмаганидек, лотин ёзуви қондагларга амал қилиши янада кучайтириш ўрнига борган сари уни кўпуп тарзда бузбиятлариди. Кўча-кўйдаги эълонлар, идора ва ташкилотлар пештоғига битилган фик-ғиж имловий хатоликлардан қаҷончага кўз юмиб ўтамиш!

Хатто сўнгти пайтларда телевидение орқали бериладан эълон ва янгиликлар, экран остидаги сўзларни

**Лола МИРАЛИЕВА,
ЎЗМТДП Тошкент шаҳар кенгаси
етакчи мутахассиси**

ЖАҲОНГА ЮЗ ТУТТАН ҚОДИРИЙ!

«Давоми. Бошлиниши 1-бетда.

Таъқидлаш жоизки, фарб олимлари, умуман, хорижлик ўзбекшуносларнинг 90-йиллардаги илмий ишлари 60-70-йиллардагига нисбатан фарқ қиласди. Аввалинларида мағкуравий-сиёсий талқинлар устунлик қилган бўлса, кейин гилларида асосан қиёсий-маърифий таҳлиларга ўтибор қаратилган. Шу ўринда ўзбек адабиётшуносларига яхши таниш олмониялик олима, Гумбоздъ университете профессори Ингеборг Балдауфинг "Auf der Suche nach der Wahrheit", янни "Хақиқат ахтариб" деган мақоласини эслаш мумкин. Мақола 1990 йили Бамбергдаги "Otto Friedrich Universitat"да ўтказилган шарқшунос олимлар анжуманидаги мәъруза матнidan иборат. Уни ўзбек тилига Йўлдош Парда таржими қилган ва "Миллий тикланиш" газетасининг 1998 йил 20-27 октябрь сонларида қисқартириб нашр қилинган. Олима бунду майян бир фалсафи тушунча — хақиқатнинг аврелишларини, ҳар даврда хақиқат түрли мөҳият ташиганини, шунга кўра ҳар замоннинг ҳақиқатлари бўлишини ўзбекчә матнлар воситасида тадқик, этади. "Хақиқат" тушунчаси "жадидчилик, инқолобчилик, миллатчилик ва файридинчилик руҳидаги матнларда" турлика талқин қилинади. И.Балдауф ўз фикрини Маҳмудхўжа Бехбудий, Абдурауф Фитрат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Абдулхамид Чўлпон, Шокир Сулаймонов ва Абдулла Қодирий сингари сиймолар иходидан олинган кўчирмалар билан исботлади.

И.Балдауф Абдулла Қодирий иходига ҳам "ҳақиқат" нуқтаи назаридан ёндашади. У адабининг "Ҳақиқат очиқ сўзлашадир" деган жумласидан ҳам, унинг бошига келган, асарларига тамғаланган ноҳақилклардан ҳам яхши хабардор. Абдулла Қодирийнинг колхоз ҳаётидан олиб ёзилган "Шубҳа" ҳиқоясига адабиётшуносларимиз ҳам ўтибор қаратган. Олима саса "Шубҳа" да икки шубҳани кўради: характер табиатидаги ва "метафорага, бадиий, иходий мусаффоликка ёки бошқача қилиб айтганда, социалистик реализм методининг асослилигига, қонунийлигига билдирилган" шубҳа. Бундай қарашларини нозик талқин ўринда ҳам қабул қилиш мумкин. Шунингдек, мақолада "Обид кетмон" асари муносабати билан, айнан, "ҳақиқат" сўзи ишлатилгани учун профессор Умарали Норматовнинг "Обид кетмон" ҳақиқати мақоласига муносабат билдиради. Профессор И.Балдауф ўзбек адабиётини, хусусан, Абдулла Қодирий иходидини ўзига хос тушунади, ўзига хос тушунтиради. Базъида ўзбек адабиётшунослари ўтиборсиз қолдиранг ҳаётидан қаратади. Буни, албатта, қадрлар керак.

Германияда Абдулла Қодирий ҳаётди ва иходини ўрганган олимлардан яна бирни Зигрид Клайнмихедир. У 1993 йили нашрдан чиққан 279 бетлик "Шарқона ёзиш анъанасининг ривожланиши. 1910-1934 йиллар ўзбек драмаси ва насррий асарлар тадқики" китобининг маҳсус бир бўлими (201-263-бетлар) Абдулла Қодирий романларига бағишлайди. "Туркистон ҳаётидан Абдулла Қодирийнинг икки романи" деб аталган мазкур бўлум: "XX асрда ёзилган ҳеч бир ўзбек китоби ҳақида Абдулла Қодирийнинг "Ўткан кунлар" (ўзбеклар ҳаётидан тарихий роман) романи хусусидаги каби кўплаб мақола, хотира, латифа ва афсонлар тарқалган эмас", деган жумла билан бошланади. Сўнг Абдулла Қодирийнинг ўзбек адабиётida тутган ўрни, ўзбекча манбаларга таяниб, "Ўткан кунлар"нинг ёзиши тархи, китобининг халқ орасидаги жуда

севиб ўқилгани каби масалаларга тўхталади. Олима китобини олмон тилини шарқшуносларга мўлжаллаб ёзгани боис, Абдулла Қодирийнинг кимлиги, аникрофи, таржимаи ҳолига доир саналарни бирма-бир кеътиради. "Ўткан кунлар"га бағишланган Сотти Ҳусайн ва Ойбекнинг асарлари ҳам олима назаридан четда қолмайди: ҳар икки текширувчининг асосий адабий-илмий концепцияси социалистик элементлар билан боғлиқ бўлганини таъкидлайди.

Олима Абдулла Қодирий романларидаги образларни ижобий ва салбийга ахрости беътиёр содир бўлишини ёзгач: "Шоир ва драматурггар етим образиздан инқолобдан аввал ҳам фойдаланишган эди. Бундай образ билан улар одамлар орасидаги ижтимоий фарқни кўрсатишган. Жумладан, етим образи Абдулла Қодирий иходидан ҳам учрайди", деди ва бунга Уста Олим ҳамда Анварни мисол қилиб кеттиради.

Шунингдек, З.Клайнмихел тадқиқотида: "Муаллиф Отабек учун шеъриятдаги образларга хос нутқни прозага кўчирди: ошиқ касал бўлиб қолади ва ох ура бошлайди", "Ота-бала ўртасидагига ўшаш муносабат (ган Юсуфбек ҳожи билан Отабек ҳақида — муаллиф) на халқ адабиётиди, на маснавийда ва на Жўржи Зайдон асарларида кўзга ташланади..." "Бирон шахсга воқеълида мостушиши мумкин бўлган тасниф ва ўзини тутиш имкониятлари бир неча шахсга бўлиб-бўлиб берилганга ўхшайди" каби ўтиборлор қарашлар кўп. Муҳими олима ўз талқинларида адабининг ҳар икки романини ёнма-ён, ўтганинда қиёсий талқин этади ва бъозан ҳалқ оғзаки иходига ҳам таққослади. Бу тамоий олиманинг "Ўткан кунлар" ва "Мехробдан чаён" романининг хотимасига доир қарашларида ҳам ўз ифодасини топган: "Қодирийнинг ҳар икки романи икки ечимга эга. "Ўткан кунлар"да "кора Ҳомид" ўстидан қозонилган ғалаба ўртакларда учрайдиган баҳти ечимни эслатади. Ваҳоланган, бу билан романнинг иккичи қисми тугаб, учинчи қисми бошланади. Кумуш ва Отабекнинг ўлими баҳтисиз ечим бўлса ҳам, у реалистик ечимдир, у ўртакларда бўлиши мумкин эмас...

"Мехробдан чаён" романининг ниҳояси аслида Раъонининг хон саройига кеттирилиши билан тугаш керак эди. Унинг отаси тўйга розилик берган. Анвар ўзини четта олган, тўй саруполари аллақачон қабул қилиб олинган. Аммо асарда реал ечим йўқ. Асарга ғаройиб, саргузаштли ҳодисанинг кўшиши натижасида севишларни ўша тақдирдан кутилиб қоладилар. Уларнинг мақсади, ўша пайтда аллақачон Россия қўлига ўтган Тошкентгача етиб олиш. Бу ерда улар Қўқон хонининг таъқибларидан кўрқмаса ҳам бўлади. Бу иккичи — баҳти хотимага ўртакларда учрайдиган ечим сифати қараш мумкин" (258-бет).

Олиманинг фикрича, Абдулла Қодирийнинг ҳар икки романи ана шундай икки фарқли ечимга эга. Шуниси ўтиборлики, "Мехробдан чаён" охирдаги эпилог ҳам ечим-хотима учун катта имконият беради.

Зигрид Клайнмихел қаламига мансуб яна бир манба "Die Gestalt des Prosaschriftsteller Abdulla Qadiri im geistigen und kulturellen Leben Uzbeckistans" ("Ўзувчи Абдулла Қодирийнинг Ўзбекистон маънавий ва маданий ҳаётидаги ўрни") деб номланади. Манаҳ 1990 йил 15-16 июн кунлари Бамбергда ўтказилган Ўтра Осиёга бағишланган илмий анжумандаги мәъруза матнидир. Бунда олиманинг Абдулла Қодирий шахсияти, иходидин яхши билиши яққол намоён бўлган. Олима бирор ўринда китобидаги фактларни тақорламайди. Янги манъумотлар — Иззат Султоннинг 1988 йилда ёзган "Абдулла Қодирийнинг "Ўткан кунлар"ни номли пъесаси, X. Қодирийнинг 1989 йил "Ёшлик" журналининг 4-7-сонларида эълон килинган "Қодирийнинг сўнгги кунлари" хотима киссанини ёслаб ўтади.

Тадқиқотчигининг кўйидаги кузатиши ҳам ўтиборга лойик: "Адабиёт тарихида ўзувчининг (Абдулла Қодирийнинг — муаллиф) түғилган йили, насл-насиби, таълим йўли ва бой адабий иходи ҳақида манъумотлар мавжуд. Лекин ўлими масаласи очиқ қолган. Албатта, XIX аср, қисман XX асрларга бўлган Шарқнинг кўпигина шахсларидаги, Абдулла

Қодирийнинг ҳам түғилган йили номаълум. Хали Абдулла Қодирий ҳаётлигиде ўнинг түғилган йили 1894, 1895, 1896 ва 1897 йил деб берилган. Ҳозирда 1894 йил 10 апрель, деб белгиланди. Ҳудди шунингдек, ёзувчи ҳаётининг энг сўнгги лаҳзалари ҳам 1989 йилгача ноаник бўлиб келди. У 1937 йил қамоқча олинди ва унинг излари Тошкент қамоқчонасида йўқолди. Оқлангандан кейин ўлган йили сифатида 1938, 1939 ва 1940 йиллар кўрсатили. 80-йилларнинг охирларига келиб Ҳабибулла Қодирий отасининг 1938 йил 5 октябрда ўлимга хукм этилгани ва хукм шу куни амалга оширилгани ҳақида маълумот олди", деб ёзди олима Зигрид Клайнмихел.

Дарҳақиат, Абдулла Қодирийнинг таржими ҳолига оид манъумотлар, хусусан, архив ҳужжатлари асосида ёзилган манбалар адабий-илмий ҳориждаги муҳислари ўтибори-ни ҳам тўхтаби, ўз даврига хос бадиий асарлар ўқиши, ўзаро мактубларининг жуда гўзал экани алоҳида таъкидланади.

Олима И.Султон пъесасига тўхтаби, мақолоси охирда пъесада фойдаланилган Абдулла Ориповнинг "Оломонг" (1980) шеърини тўлиқ кеътиради. Маълумки, шеърда:

Суриштирганимидинг Қодирийни ё, Қалқон бўлганимидинг келгандага бало?

деган сатрлар бор. Олима фикрича, иродасизлик ва лоқайдлик ҳақида жиддий ўйлаш лозим.

Умуман, И.Балдауф, З.Клайнмихел сингари олманиялик олмаларнинг Абдулла Қодирий иходига доир холис қарашларини илмий жамоатчиликка етказилиши адабий ҳақидаги фикрлашув майдонини янада кенгайтиради.

Қисмат ўлароқ Туркияда истиқомат килинган улкан таржими олим Заки Валидий Тўғон ўзининг "Буюк турк эли Туркистон ва яқин тарҳи" китобида Абдулла Қодирийга тегиши қуйидаги фикрларни ёзди: "Бадиий адабиётда Туркестоннинг мозиӣ ва ҳолига оид романлар ёзилганини эшидик.... Боль-

Отабек ҳоқим ва беклар йиғинида умуман миллий манфаатларни мудофаа қилсалар ҳам, Қўқон хони Худоёрхоннинг сарт ва тожик тарафдорлиги, ўзбек ва қипчоқ зиддиятларини илтизом этиши билан масалага аралашадилар. Отабек ва Кумуш ойимнинг замона адабий мажисларига ҳам ўтибори бор. Мажисларда чигатой адабиёти ва Фузулийни ўқидилар. Мактублари жуда адабий. Отабек айни замонда мусиқашунос ва аскадир. У Оқмасжиднинг мудофаасида қатнашади".

Заки Валидий "Ўткан кунлар" романнига ёзган шарҳида романнинг сюжетини қисқача гапириб берган. Тарихчи олимни романдаги тарихий воқеълик ва шахслар қизиқтиради. Асардаги образларга ватанпарвар сифати берилиши жуда ўринил. Отабек билан Кумушнинг адабий дидига ҳам тўхтаби, ўз даврига хос бадиий асарлар ўқиши, ўзаро мактубларининг жуда гўзал экани алоҳида таъкидланади.

Турк китобхонлари "Ўткан кунлар"ни 1993 йили Аҳсан Ботур таржимасида ўқиди. Шунингдек, Абдулла Қодирий ҳаётви иходига оид энг кейинги тадқиқотлардан бори сифатида туркияни ўз олим Азиз Мерҳан ёзган "Абдулла Қодирий ва ўзбек романнинг түғилиши" китобини кўрсатиш мумкин. Муаллиф Абдулла Қодирийнинг ҳаёт ўйлини, қаҳрамонлари табтигини, услубини, шунингдек, адабий иходига билдирилган муносабатлар тарихини текширади. Ўзбек ва айрим ҳориж олимларининг ўтирофлали тадқиқотчи назаридан четда қолмайди.

Муҳаммад Ҳасан Тўлқин "Бу роман, ҳақиқатан, менда жуда катта таассурот қолдирди. Буни тilda ифодалаб бера олмайман. Кимки "Ўткан кунлар" романни ўқиса, кейин ўзбек тилининг қанчалик бадиий жиҳатдан кучли, бакувват эканини сезиб олади... Мен бу романни бир марта эмас, ўн марта ўйғанман, Бу роман бадиий нуқтаи назардан Абдулла Қодирийнинг қалами нақадар ўтиқ эканини кўрсатади, ўз қаҳрамонларининг ҳар бирини қандай қилиб қаламда ифодалагани, уларга қанчалик кучли тасвир бергани, ҳақиқатан, одамни лол қолдиди", деган фикрлари ҳам орадан сал кам бир асрлик вақт ўтганига қарамай адабининг дурдона романи ҳамон ўз қуқучини ҳајонга солиб келаётанини кўрсатади.

Абдулла Қодирий ҳаётви тўғрисида "Жинлар базми ёхуд Катта ўйин" номли роман ёзган Абдулхамид Исмоил "Ўткан кунлар"нинг араб имлосида нашр бўлганига: "Буюк ўзувчимиз Абдулла Қодирийнинг "Ўткан кунлар"и Афғонистонда ўзбек тилида чоп этилибди, деган хабар барчамизни бағоят қувонтиради. Бу нафақат афғон ўзбекларига, балки арабча имлода ўзийдиган барча туркизабон ўкувиларга — Қашгардан тортиб то Саудия Арабистонига қадар — ажойиб тортиқидир...", деб муносабат билдиради.

Умуман олганда, Абдулла Қодирий асарларининг дунё бўйлаб тарқалиш жаражёнлари, таржима, тадқиқ ва талқинлари XX асрда ҳам давом этмоқда. Хориждаги олимлар Абдулла Қодирийнинг Асарларини турли аспектарда ўрганар экан, албатта, баъзи тарихий мақолаларда тузумлараро fojavий кураш таъсири, айримларидаги баҳо беради. Мутаржим асарни озарбайжон тилига таржима қилиш аносиди унинг айрим ўринларини кисқартирганини ҳам айтади. Шу боис романнинг янги таржимасига зарурат пайдо бўлади. Олмос Улвий манъумотига кўра, "Ўткан кунлар"ни ёзувчи Исҳоқ Иброҳимов 1960 йили озарбайжон тилига қайта таржима килади.

Адабий алоқалар, ўзбек ва туркман адабиётининг ўзаро таъсири юзасидан жиддий тадқиқотлар олиб борган профессор Каримбай Курамбоев Абдулла Қодирий туркман

ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИ: У ЯНА ДАВОМ ЭТАДИ(МИ)ЭР

Бугун дунёни уммонда чайқалиб турган улкан кемага қиёслаш мумкин. Айниқса, ийрик давлатларнинг ўёки бу минтақага таъсир доирасини ёйиш учун олиб бораётган курашлари, ядро қуролларни тақомиллаштираётгани кўпчиликни хавотирга солиб қўйди. АҚШ ва Россиянинг ўрта ва қисқа масофага учадиган ракеталар шартномасидан чиқиши вазиятни янада чигалаштириб юборди. Мюнхенда хавфсизлик муаммолари бўйича ўтказилган халқаро анжумандада ҳам ушибу мавзу асосий ўрин эгаллагани бежиз эмас.

Хозирги пайдат бутун оламда ҳарбий харажатлар ўсиб бормоқда. 2017 йил якунларига кўра, жаҳон бўйича жами ҳарбий харажатлар 1,739 трillion долларни ташкил этган — бу соvuк уруш туғаганидан бўён мутлақ рекорд хисобланади. АҚШ ушбу пойганинг мутлақ рекордчисидир. 2002 йилдан 2017 йилгача Кўшма Штатлар ҳарбий соҳага 2,8 трilliон доллар сарфлаган. 2017 йилда ийлилк ҳарбий харажат борашиба ҳеч бир давлат АҚШ сарфлаган маблагнинг ярмига ҳам ета олмаган — 610 миллиард доллар. Бу бутун дунёдаги ҳарбий харажатларнинг 35 физини ташкил этади.

2018 йилнинг июнда АҚШ Президенти Дональд Трамп Европа бўйлаб сафари доирасида НАТО азсоларини ҳарбий харажатларни икки баравар — Ялти ички маҳсулотнинг икки фоиз эмас, тўфт физигана оширишга чақириди. Америка Президенти АҚШ НАТО ичидаги ҳарбий харажатларни мунтазам ошириб бораётганидан, иттифоқишилар эса бундай қимлаётганидан норози бўлди. 2017 йилда 29 мамлакат аз АНАТОнинг жами ҳарбий харажати 946 миллиард долларни ташкил этди.

2019 йил 2 февраль куни АҚШ Россия билан тузилган ўрта ва кичик масофаларга мўлжалланган ракеталардан йўқ қилиш тўғрисидаги шартномадан чиқди. Бунга хавобан Россия ҳам мазкур шартномадаги иштирокини вақтинча тўхтатиб туришини маълум қилди. АҚШнинг НАТОдаги элчиси Кей Бейли-Хатчинсон The New York Times учун ёзган мақоласида, агар Россия ва АҚШ ўтасидаги ўрта ва кичик масофадаги ракеталарни йўқ қилиш тўғрисидаги битимни имзолаган бўйса-да, таъқидалган ракеталарни жойлаштириб келмоқда. Хатчинсоннинг фикрига кўра, Россия узоқ вақтдан бўён гарчи — ўрта ва кичик масофадаги ракеталарни йўқ қилиш тўғрисидаги битимни имзолаган бўйса-да, таъқидалган ракеталарни жойлаштириб келмоқда.

Қадриятларимиз

НОМОДДИЙ МАДАНИЙ МЕРОС МИЛЛИЙ РЎЙХАТИ ЯНГИЛАНДИ

Асрлар давомида халқ дилига жо бўлган, унинг истеъдодли вакиллари томонидан яратилган, авлоддан-авлодга ўтиб, сайджалланиб, бойиб келган номоддий маданий меросимиз ўзбек миллати маънавияти, са-мимияти, бадиий-эстетик дидини намоён қиливчи ёрқин кўзгудир.

Мамлакатимизда халқимиз маънавий меросини тўплаш, муҳофаза қилиш, илмий жиҳатдан чукур ўрганиш ва жаҳон миқёсида кенг танитишга катта эътибор қартилиб, катор давлат, жамоат ва халқро ташкилотлар, илмий тадқиқот муассасалари ҳамкорлигига турли лойҳаҳа ва илмий изланишлар олиб борилмоқда. Миллий меросимизнинг ажралмас қисми бўлган, ҳозирги кунда "номоддий маданий мерос" избораси билан номланинг келинётган миллӣ урф-одат ва маросимлари, халқ изходиётди дурданаларини саклаш, келгуси авлодга етказиш, улардан туризмни ривожлантириш, ёшлар тарбиясида унумли фойдаланиш масалалари давлат сиёсати даражасига кўтариди.

Бу борада 2001 йил 30 августа кабул қилинган "Маданий мерос обьектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида"ти конун, Вазирлар Маҳкамаси 2010 йил 7 октябрда тасдиқлаган "2010-2020 йillardа номоддий маданий мерос обьектларини муҳофаза қилиш, асрар, тарбиғ қилиши ва улардан фойдаланиш давлат дастурини тасдиқлаш тўғрисида"ти қарор хукукий асос бўлиб хизмат қўлаётir.

Республика маданият муассасалари фаолиятини ташкил этиш илмий-методик марказида ташкил этилган Номоддий маданий мерос ҳужжатларини архивлаштириши илмий-методик таъминлаш бўйими номоддий мерос обьектларини муҳофаза қилиш, ҳужжатлаштириш мақсадида Ўзбекистон номоддий маданий меросининг Миллий ва Маҳаллий рўйхатларини изчил тўлдириб, янгилаб бормоқда. Соҳада амала оширилган ишларни тарбиғ этиш максадида Марказнинг www.mnm.uz сайти ташкил этилган. Бундан ташқари, "Номоддий маданий меросни саклаш, тарбиғ этиш ҳамда online тизимига ўтиш" ҳалқаро лойиҳаси бўйича www.ich.uz сайтини янада такомиллаштириш, замон талабларига жавоб берувчи андоузалар асосида ишлаб чиқиш устида иш олиб борилмоқда.

Ўзбекистон номоддий маданий меросининг Миллий рўйхатлари илмий-фольклор экспедициялар натижаси асосида шакллантирилаб, мунтазам янгилаб борилаётir.

Бугунги кунгача Инсоният номоддий маданий меросининг Репрезентатив рўйхатига Ўзбекистон-

дан "Бойсун маданий мұхити" (2008), "Шашмақом" (2008), "Катта ашула" (2009) ва "Наврӯз" (2009), "Асқия — сұзамоллік саньаты" (2014), "Палов маданияты ва аңаналары" (2016) каби б меросимиз кирилтилган.

Рўйхатларга кирилтилган обьектлар ва улар тўғрисидаги ёзма маълумотлар, фото ва видео материаллар Номоддий маданий мерос обьектларини тарихи, мөрсенинг яшовчанлиги, ижтимоий аҳамияти, сақловчи ва етказувчилари оид ёзма, фото, видео материалиларни доимий равишда янгилаб бориши, маъаллий рўйхатларни соддлаштириш, факат ҳудудга хос бўлган, авлоддан-авлодга ўтиб, сайджалланиб, замонга мослашиб яшаб келаётган элементларни кириш масалалари муҳокама килинди.

Ҳозирда Ўзбекистон номоддий маданий меросининг Миллий рўйхатига ўзлини намоён этишининг оғзаки шакл ва аңаналари, ижрочилик саньати, маросим байрамлари, табит, коинота оид билим, урф-одатлар, аңанавий ҳунармандчилик билан боғлиқ им, кўнижмалар каби соҳалар бўйича 107 обьект кирилтилган.

Кенгашда, шунингдек, Миллий рўйхатга Ўзбек жанг саньатини ижрочилик саньати йўналиши бўйича, аңанавий ҳунармандчилик билан боғлиқ билим ва кўнижмалар йўналишига эса миниатюра

санъатини киритиш, масҳарабозлиқ, кўзбой-логичлик, бесуяқбозлиқ, половоник каби санъат турларини дор, дорости томошалари санъати деб умумиётлаштириш, ҳар бир ҳудудда номоддий маданий мерос муҳофазаси бўйича Эксперталар гуруҳини ташкил этиш, ушбу гуруҳларга олимлар, соҳа мутахассислари ҳамда ОАВ ходимларини жалб этиши ҳақида фикр алмашди.

— Ўзининг умрбокийлиги тарбиявийлиги, халқ дилига яқинлиги билан санъатнинг бошқа турларидан ажралиб турувчи баҳчисилик санъати миллиатмизнинг турмуш тарзини, дунёкариши юксак бадиий ифода этиридаган азалий қадриятидир, — деди Республика маданият муассасалари фаолиятини ташкил этиш илмий-методик маркази директори Азamat Ҳайдаров. — Термиз шаҳрида ташкил этилган баҳшилар мактабини Республика мактаб интернатига айлантириши ҳамда ҳудудлардаги иқтидорли ёшларни танлов асосида саралаб, уларни ушбу мактаб интернатида ўқитиш, ҳудудда фаoliyat кўрсатётган болалар мусиқа ва санъат мактабларида достончилар ва баҳчисилик санъати йўналишини таълим дастурларига киритиш, ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида достончилар ва баҳчисилик санъати мутахассислиги бўйича маҳсус бақалавият ҳамда магистратура таъмин йўналишини ташкил этиш зарур. Зоро, аждодларимиздан қолган бу улкан мерос миллат қалбida эзгу ният ва улғу мақсадларга интилиш, Она Ватанга муҳаббат, эътиқод тўйғусини юнда кучайтиради. Марказ томонидан ҳудудларда ташкил этилган баҳшилар мактаблари ўқитувчи ва ўқувчилигини методик кўлланмалар билан таъминлаш мақсадида Ўзбекистон радиоканали Олтин фондида сакланётган "Авазнинг уйланиши", "Чамбил қамали", "Пахлавон Махмуд ота", "Ошик Фарид ва Шоҳсонан" достонлари тасмадан MP3 форматида CD дискларга кўчирилди, "Авазнинг уйланиши", "Олтин қобоқ", "Интизор", "Равшан ва Зулхумор", "Оламон билан Қорамон", "Тўрўйлдининг туғилиши ва ўсмирилиги" ҳамда "Чамбил қамали" достонлари нашрда тайёрланиб, китоб ҳолида чоп этилди.

Халқ ижоди шу халқнинг донолиги, санъати маҳсулни. Чиндан ҳам ёш авлоди юқсак маънавияти, баркамол инсон қилиб тарбиялашда, миллий қадриятларимизга бўлган ётиқодини шаклантириша номоддий маданий меросимизнинг ўрни бекиёт. Зоро, миллий ўзлини англеш, аждодларимиз тафакурининг бебаҳо дурданаларини асрар ва улардан самарали фойдаланиш барчамизинг бурчимиздир.

**Назокат ЮСУФЖОНОВА,
журналист**

ТИББИЙ МАСЛАХАТ

Бугунги кунда дунё миқёсида семизлик билан боғлиқ жиддий муаммолар келиб чиқмоқда. Айниқса, Европа давлатлари аҳолиси бу муаммолга кўпроқ дуч келаётir. Одатда, кўпчилик хотин-қизлар семизликка қарши курашнинг энг осон йўли кам овқат ейши ёки очириши деб ўлашади. Аслида бу мутлақа хато тушунча.

СЕМИРИШ ҲАМ КАСАЛЛИК

Таъбири жоиз бўлса, семизлик уч боғсичидан кечади: биринчисига ҳавас қиласан, иккинчи босқичда масҳара қиласан, учинчида ачинасан. Тўғри овқатланиш узоқ умр кечирашининг муҳим омилидир. Мутахассисларнинг хисоб-китобига кўра, семиз одамларнинг 69 фоизи, оғзинларнинг эса 90 фоизи 70 ёшгача яшайди. 80 ёшга эса оғзин одамларнинг 30 фоизи, семизларнинг 10 фоизи кириди, холос. Бу кўрсаткичар ҳам семизлик жиддий муаммолардан бирини эканидан яқол далолат бермоқда.

Шу ўринда семизлик "у нима, касаллики", деган сабаб тувилиши табии. Гап шундаки, мабодо семизлик касаллик бўлмаган тақдирда ҳам одамда қон босимининг ўтиларидан. Семизларнинг ассоцияларига кўп ухлаш, кўшимча моддали ва тайёр овқат (фаст-фуд), гени ўзгаририлган мева, сабзавотлар билан овқатланиш, кам ҳаракатли ҳаёт тарзида келиб чиқкан гормон мувозатизлиги, доимий равишида таъсир этувчи стресс холатлари, моддадар алмашинувининг бузилишидир.

Ортиқча вазнга эга бўлган кишилар албатта, қўйидагиларга эътибор берини шарт: кечқурон қаттиж, жойда ухлаш, кийимлар табии матодан бўлишига аҳамият бериси лозим. Гени ўзгаририлган қадоқланган, кўшимча моддали озиқ-овқатлар, кола, шартлар, тайёр ичимлик кабиларни мутлақ тановул кильмаслик керак.

Семизларнинг бозилишига оғзини бундан ташкиларни таъминлаштириш, гормон мувозатизлиги, доимий равишида таъсир этувчи стресс холатлари, моддадар алмашинувининг бузилишидир.

**Нигора НИШОНБОЕВА
тайёрлади.**

Табият дарсҳонаси

СИР-СИНОАТТА ТУЛА ҚОЯТОШЛАР...

ЎТМИШДАН СҮЗЛАЙДИ

...Нурота ва Морғозар тизма тоғлари кесишиган жоёда мўъжаз ўбдин қишлоғи жойлашган. Аҳолиси, асосан, чорвачилик ва деҳқончиллик билан шуғуланиб келади. Кенг яйловларда кўй-кўзиларнинг яйраб кўпайиши учун шарт-шароитлар етарили бўлганлигидан ахолининг турмуш тарзи ўйлдан-йил яхшиланниб бораётir. Бу ердаги баланд қоятошларда акс этган суратлар узоқ ўтмишдан "сўзлайди" ...

Қоятошлардаги суратларда тоғ эътиқиси, аҳрарлар, ўй ҳайвонлари, суруп ортидан келаётган чўпон каби чиқирилган. Улар қоятошларга ўйиб ишланган бўлиб, ўлқамизнинг нодир дурданалари хисобланади. Аҳоли масканидан анча узоқда бўлганлиги ҳамда шамол ва ёғингарчилар каби чиқирилган чўпона олмаган суратлар бугунги кунга қадар яхши қолади. Суратлар яхшиланган.

Хар бир тошнинг ўзига хос хусусияти бор. Улардаги ноёб дурданаларнинг контурлари аниқ ва равшан ифодаланган. Суратнинг ҳар бир қисми (детали) моҳирона бажарилган. Ушбу тасвирларни ўйиб ишланган.

Сафаримиз давомида кадимий тош ўчоқ, меҳнатдан сўнг ҳордик чиқариш учун мўлжаллаланган улкан

тошнинг қотганга ўхшайди. Айик, тошбақа, балиқ каби жонворлар ёки инсон қиёғасига ўхшаш тошлар ҳам мавжуд. Қоятошларга ўч ким ишлов бермаган, тарашламаган. Табиятнинг беназир рассомлиги оқибатида ушбу ноёб "санъат асар"лари юзага келган.

— Табиятимиз сир-синоат, мўъжизаларга бой, — Жиззах шаҳридан, 19-умумталим мактаби ўқувчиси Мафтун Норкулова. — Ўзининг бигрида не-не сирларни яшириб келмоқда. Кўриб турганимиз коятошлардаги санъатни ташкил этишни таъминлашади. Марказни таъминлашади.

— Табиятимиз сир-синоат, мўъжизаларга бой, — Жиззах шаҳридан, 19-умумталим мактаби ўқувчиси Мафтун Норкулова. — Ўзининг бигрида не-не сирларни яшириб келмоқда. Кўриб турганимиз коятошлардаги санъатни ташкил этишни таъминлашади. Марказни таъминлашади.

Баҳорига ташкил кишиларга ўқувчилар билан уюштирилган саҳётатидан давомида ононто, кенг, ёйик супа ҳамда тухумсимон тошларга ҳам дуч келдик. Мутахассисларнинг таъкидларига сабаби тошларни сирли топилмалари неча-неча асрлар мукаддам турли вулқон отилишлари, вақт ўтган сайнин тош жинсларининг емрилиши ҳамда кули шамол туфайли вуҷудга келган.

Дарҳақиқат, ўлқамизнинг бой мероси ва тархий аҳамияти ҳақида ёш авлондии мунтазам танишириб бориш уларга матағабат келади. Ватанга муҳаббат, қадриятларга садоқат туйгуларини бозлантириди. Мунира ОЧИЛОВА, Жиззах шаҳридан 19-умумталим мактаби география фани ўқитувчisi

худди пичоқ билан кесилгандек кўринишдаги баланд қоятошларга тоғ эътиқиси, хўқиз, кўй-кўзи, бўри, қоплон ҳамда турли күшларнинг суратларини кўрдик. Шунингдек қадимда ов маросимида кўлланилган ўқ-ёйлар ҳам моҳирона акс этирилган. Уларда ўтмишдаги аҳодларимиз дунёкариши, тасаввур ва ҳаёт тарзида.

Қоятошлардаги суратлар ёмғир ёққанида ёки юб ѡти тушнадан. Табиятнинг бу мўъжизаларидан ҳайратланнан-маслихнинг иложи йўй. Сирасини айтганда, Қорангул қишлоғидаги қоятошлардаги йигирма бешга яқин ҳар сурат ва тасвирлар ўқув даргоҳимизда фаолият юритаётган. Ёш табиятунослар" тўғраги аёзларига бир олам завқ багишлана билан бирга, уларнинг ёдларида узоқ вақт сақланиб қолиши, шубҳасиз.

Дарҳақиқат, ўлқамизнинг бой мероси ва тархий аҳамияти ҳақида ёш авлондии мунтазам танишириб бориш уларга матағабат келади. Ватанга муҳаббат, қадриятларга садоқат туйгуларини бозлантириди.

Эълон!

"FARG'ONA MULK SERVIS" МЧЖда бошланғич баҳоси босқич-баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдодарига "AVTONEFTTRANS" МЧЖга тегиши техник носоз ҳолатидаги қўйидаги автотранспорт воситалари (тягачлар) қўйилмоқда:

1. MAN TGS 26.400 6X4 BLS русумли, 2011 йилда и/ч, д/р: 10 093 QVA. Бошланғич баҳоси —